

ÇOCUK VE ERGENLERDE SPOR ETKİNLİKLERİNİN DAVRANIŞ VE SOSYAL GELİŞİM ÜZERİNE ETKİLERİ

Gürkan ER¹, Hatice ÇAMLIYER¹, Hüseyin ÇAMLIYER¹, Gökhan ÇOBANOĞLU¹, Nihal ER¹.

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Manisa ilinin değişik okullarında öğrenim gören ve gönüllü olarak yaz yüzme etkinliklere katılan çocuklarda ve ergenlerde, etkinliklerin sosyal gelişime etkisinin araştırılmasıdır. Aktivitelere katılan çocukların davranış değişikliklerini ve sosyal gelişimlerini saptamak üzere H.J. Eysenck Glenn Wilson' un sosyal gelişim envanteri ön test ve son test şeklinde ailelerine uygulanmıştır (7). Araştırmaya 6-15 yaş arasında olan 26 kız, 25 erkek iki ay süreyle katılmıştır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde de Pained t ve Wilcoxin Signed Ranks testleri kullanılmıştır (p.< 0.05) .

Konuya ilişkin tüm İstatistiksel sonuçlara bakıldığında; yaş grupları ve cinsiyetler arasında Sosyal Gelişimsel farklılıkların olmadığı gözlemlenmiştir (p<0.05). Ancak genel olarak yapılan değerlendirmelerde tüm çocukların ve ergenlerin Sosyal yönden gelişmelerinde anlamlı düzeyde farklılıklar olduğu gözlemlenmiştir (p.< 0.05).

Anahtar Kelimeler: Spor, sosyal gelişim, davranış

SUMMARY

THE EFFECTS OF SPORT ACTIVITIES ON CHILDREN AND ADOLESCENCE IN THE MEANS OF MANNER AND SOCIAL DEVELOPMENT

The aim of this research is to organize sport activities for children and youth, from various schools in Manisa, who participate the voluntary activities and who are interested in swimming. A Social development Inventory by H. J. Eysenck Glenn Wilson was applied to the families of the children and youth who participated in these activities voluntarily (pre-test, post-test) at the beginning and at the end of studies, in order to confirm the social development and behavioral changes. 26 girls and 25 boys (approximately 6-15 years old) joined the activities regularly for two months. Pained T and Wilcoxin Signed Ranks Tests were the statistical analyses which were used in the evaluation of research outputs (p< 0.05). When we have at the statistical results related to the subject, we have seen that there is no developmental difference both between age groups and sexes. In general assessment, we have observed social development in all children and youth. (p<0.05)

Keywords: Sport, social-development, behavior

¹ Celal Bayar Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, MANİSA

GİRİŞ

Ulusal veya Uluslararası yapılan tüm sportif faaliyetler artık yavaş yavaş yerini rekreatif spor faaliyetlerine bırakmaktadır. Çünkü artık sosyal stkinlik ve sosyal faaliyetler insanların insani değerlerini pek fazla etkilemeye başlamıştır. Gelişen ve değişen dünyada artık çağımız teknoloji çağı olmakta, maddi gelir elde edilebilmek için insanoglu elinden gelen her şeyi yapmaktadır. Bu bağlamda spor olgusu da artık yerini maddi gelir, şan ve şöhret edinebilecek performans sporuna terk etmeye mahkum bırakılmaktadır (10).

Ülkemizdeki eğitim sisteminde var olan sorunlar doğal olarak spor faaliyetleri için de geçerlidir. İyi ve doğru bir şekilde hazırlanmamış spor faaliyeti plan ve programları, çocuğun hareket gereksinimini giderememektedir. Sonuçta çocuk, sokağa yönelmekte ve sokak kültürüyle büyümektedir (11).

Bu çalışmanın amacı; Manisa ilinin değişik okullarında öğrenim gören ve gönüllü olarak yaz yüzme etkinliklerine katılan çocuklarda ve ergenlerde etkinliklerin sosyal gelişime etkisinin araştırılmasıdır. Aktivitelere katılan çocukların ve ergenlerin davranış değişikliklerini ve sosyal gelişimlerini saptamak üzere H.J. Eyseck Glenn Wilson' un Sosyal gelişim envanteri ön test ve son test şeklinde ailelerine uygulanmıştır. Araştırmaya 6-15 yaş arasında olan 26 kız, 25 erkek çocuk ve ergen iki ay süreyle katılmıştır(7).

YÖNTEM VE UYGULAMA

Verilerin Kaynağı

İstatistiksel ağırlıklı ayrı ayrı değişkenler aranmasına yönelik bir araştırma yöntemiyle birlikte, araştırmaya katılan çocukların, biyolojik yaşları, ailelerinin; öğrenim durumları, maddi gelir düzeyleri, mesleki durumları, deneklerin bu tür aktivitelere daha önce katılıp katılmadıkları gibi demografik bilgileri toplamak üzere anket uygulaması, konuya ilişkin kaynak taranması, kavramsal açıklamalar ve yaklaşımlar araştırmanın yöntemini oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmada esas olan, ilk ve ortaokullarda öğrenim gören, değişik biyolojik yaşı ve deneyimi olan ve yüzme sporuna ilgi duyan ve bu tür Rekreatif faaliyetlere gönüllü olarak katılan çocukların ve ergenlerin, sportif aktivitelere katılmaları ile sosyal gelişim düzeylerinin araştırılmasına yönelik çalışmada, aktivitelere katılan çocukların ve ergenlerin söz konusu durumlarını belirlemek amacıyla; Aktivitelere katılan çocukların ve ergenlerin, cinsiyetleri, biyolojik yaşları, anne ve babanın mesleki durumu, ailenin ekonomik gelir düzeyi, anne ve babanın öğrenim durumları gibi bilgileri toplamak üzere anket uygulanmıştır.

Araştırmanın uygulanması

Araştırmanın yöntemini ön test ve son test uygulaması oluşturduğundan Envanteri; ön testi, deneklerin ailelerine çalışmaların başlamasından önce

BESBD 3:3.1999

çalışma alanında gerekli açıklamanın yapılmasından sonra uygulanmıştır. H.J. Eysenck Glenn Wilson geliştirmiş olduğu, bireyin Sosyalliğini ölçen Sosyal gelişim Envanteri 29 maddeden oluşur (7). Bir kağıt-kalem ölçeğidir ve bireyin kendini betimler. Özdeğerlendirme tekniği ile duyguların içe veya dışa dönüklüğünü saptama tekniği kullanılmıştır. İstatistiksel analiz olarak Pained. T ve Wilcoxin Signed Rank testleri uygulanmıştır.

Araştırmaya katılan çocuklar ve ergenler 2 ay (haftada 3 gün günde 1.5 saat olmak üzere) süresince yüzme öğretimi ile ilgili çalışmalara düzenli olarak katılmışlardır. Sosyal Gelişim seviyelerini tespit etmek amacıyla ailelerine çalışmalar başlamadan önce ve çalışmalar bittikten sonra (Ön test-Son Test) çocukları ile ilgili 29 sorudan oluşan gelişim envanteri sunulmuştur(8)

SONUÇ VE TARTIŞMA

Çizelge: 1

Çocukların ve ergenlerin, aktivitelere katılmadaki istek durumu.

Denek grupları	yaş	İsteyerek katılıyor.		Bizim istegimizle katılıyor		Hiç fikrimiz yok.		TOPLAM	
		N	%	N	%	N	%	N	%
6-8		25	49,01	0	0	0	0	25	49,01
9-11		19	37,25	0	0	0	0	19	37,25
12-15		7	13,72	0	0	0	0	7	13,72
Toplam ve %.		51	100	0	0	0	0	51	100

Çizelge: 2

Aktivitelere katılan çocukların ve ergenlerin cinsiyetleri .

Denek grupları	yaş	Kız		Erkek		TOPLAM	
		N	%	N	%	N	%
6-8		13	25,49	12	23,52	25	49,01
9-11		11	21,56	8	15,68	19	37,25
12-15		2	3,92	5	9,8	7	13,72
Top.ve %.		26	50,98	25	49,01	51	100

Çizelge: 3

Aktivitelere katılan çocukların ve ergenlerin daha önce böyle bir aktiviteye katılıp katılmama durumları.

Denek grupları	yaş	Katıldı		Katılmadı		TOPLAM	
		N	%	N	%	N	%
6-8		6	11,76	19	37,25	25	49,01
9-11		10	19,6	9	17,64	19	37,25
12-15		2	3,92	5	9,8	7	13,72
Top. ve %.		18	35,29	33	64,70	51	100

Çizelge: 4

Aktiviteye katılan çocukların ve ergenlerin ailelerinin aylık gelir durumu.

Denek yaş grupları	75-125 mil.		125-200 mil		200-300 mil		Daha fazla	
	N	%	N	%	N	%	N	%
6-8	14	27,45	5	9,8	3	5,88	3	5,88
9-11	8	15,68	4	7,84	6	11,76	1	1,96
12-15	4	7,84	1	1,96	2	3,92	0	0
Top. ve %.	26	50,98	10	19,6	11	21,56	4	7,84

Çizelge: 5

Aktiviteye katılan çocukların ve ergenlerin, babalarının eğitim durumu.

Denek yaş grupları	İlkokul		Ortaokul		Lise		Üni.site	
	N	%	N	%	N	%	N	%
6-8	3	5,8	5	9,8	12	23,5	5	9,8
9-11	4	7,8	3	5,8	8	15,6	4	7,8
12-15	1	1,9	1	1,9	2	3,9	3	5,8
Top. ve %	8	15,6	9	17,6	22	43,1	12	23,5

Çizelge: 6

Aktiviteye katılan çocukların ve ergenlerin, annelerinin eğitim durumu.

Denek Yaş Grupları	İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite	
	N	%	N	%	N	%	N	%
6-8	7	13,72	5	9,8	9	17,64	4	7,84
9-11	10	19,6	1	1,96	2	3,92	6	11,76
12-15	2	3,92	0	0	4	7,84	1	1,96
Top. Ve %	19	37,25	6	11,7	15	29,41	11	21,56

Çizelge: 7

Aktiviteye katılan çocukların ve ergenlerin, babalarının meslekleri.

Denek yaş grupları	Emekli		Dev.memuru		İşçi		Serbest meslek	
	N	%	N	%	N	%	N	%
6-8 yaş	1	1,9	6	11,7	9	17,6	9	17,6
9-11 yaş	3	5,8	8	15,6	4	7,8	4	7,8
12-15 yaş	1	1,9	4	7,8	1	1,9	1	1,9
Top. ve %	5	9,8	18	35,2	14	27,4	14	27,4

Çizelge: 8

Aktiviteye katılan çocukların ve ergenlerin, annelerinin meslekleri.

Denek Yaş Grupları	Emekli		Dev.mem		İşçi		Ev hanımı		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
6-8 yaş	1	1,9	5	9,8	1	1,9	18	35,2	25	49,01
9-11 yaş	3	5,8	6	11,7	0	0	10	19,6	19	37,2
12-15 yaş	4	7,8	1	1,9	0	0	2	3,9	7	13,7
Top. ve %	8	15,6	12	23,5	1	1,9	30	58,8	51	100

Çizelge: 9

Çocukların ve ergenlerin, aktivitelere katılmadaki devamlılık durumu.

Denek Yaş Grupları	İlk kez kat.		1yıl kat.		2 yıl kat.		3 yıl kat.		Daha çok kez kat.		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
6-8 yaş	20	39,21	1	1,96	3	5,88	1	1,96	0	0	25	49,01
9-11 yaş	12	23,52	0	0	4	7,84	2	3,92	1	1,96	19	37,25
12-15 yaş	5	9,8	0	0	2	3,92	0	0	0	0	7	13,72
Top. Ve %	37	72,54	1	1,96	10	19,6	3	5,88	1	1,96	51	100

Çizelge: 10Çocukların ve ergenlerin eğitimden önce ve eğitimden sonra alınan puanları istatistiksel analizi(Pained t. $p < 0.05$).

Sorular	N	Eğt.Önceki Değer Pained T.	Eğit. Sonra Değer Pained T.	Standart Sapma (St)	Anlamlılık DüzeyiP < 0.05
1	51	0,588 ***	0,960***	0,196	0,488
2	51	0,745	0,980	0,140	0,472
3	51	0,509 *	0,509*	0,504	0,535
4	51	0,686	0,901	0,300	0,502
5	51	0,705	0,901	0,300	0,448
6	51	0,372 ***	0,901***	0,300	0,578
7	51	0,764	0,941	0,237	0,571
8	51	0,882	0,980	0,140	0,433
9	51	0,607 **	0,921**	0,271	0,300
10	51	0,705	0,764	0,241	0,468
11	51	0,941 **	0,100**	0,237	0,433
12	51	0,823	0,980	0,143	0,237
13	51	0,666	0,980	0,140	0,367
14	51	0,549 ***	0,921***	0,271	0,468
15	51	0,882	0,960	0,196	0,488
16	51	0,274 ***	0,901***	0,300	0,337
17	51	0,764	0,960	0,196	0,527
18	51	0,764	0,100	0,428	0,400
19	51	0,509	0,921	0,271	0,428
20	51	0,705	0,980	0,147	0,535
21	51	0,509	0,941	0,237	0,450
22	51	0,764	0,980	0,140	0,500
23	51	0,156 ***	0,882***	0,325	0,461
24	51	0,764	0,960	0,196	0,450
25	51	0,764	0,941	0,237	0,448
26	51	0,764	0,941	0,237	0,385
27	51	0,862	0,960	0,196	0,385
28	51	0,823	0,941	0,237	0,300
29	51	0,509 ***	0,921***	0,271	0,325

BESBD 3:3.1999

Davranışlarda, Sosyal yönden iletişim kurmada gelişimsel olarak ortaya çıkan duruma bakıldığı zaman;

* :Gelişimde olumlu yönde az farklılık görülen.

** :Gelişimde olumlu yönde orta farklılık görülen.

*** :Gelişimde olumlu yönde çok farklılık görülen sorulara verilen yanıtlara örnek açıklamalar .

Çizelge 10'dan da görüldüğü gibi; aktiviteye katılan çocukların velilerine sorulan H.J. Eysenck Glenn Wilson Sosyal Gelişim envanterinden alınan sonuçlara Pained. T istatistik analizinden çıkan sonuçlar görülmektedir.

Çizelge: 11

Çocukların ve Ergenlerin aktiviteye başlamadan önce ve aktiviteden sonra aldıkları puanların istatistiksel karşılaştırılması (Wilcoxin Signed Ranks).

YAŞ GRUBU	N	Z	FARKLILIK(P<0.05)
6-8 Yaş	25	4,463	8,071
9-11 Yaş	19	3,730	0,0001
12-15 Yaş	7	2,383	0,017

Çizelge 11'den de görüldüğü gibi; uygulanan Wilcoxin Signed Ranks istatistiksel analiz sonuçları görülmektedir ($p<0.05$). Ortaya çıkan istatistiksel analiz sonuçlarından da görüldüğü gibi 6-8 yaş gurubunda bulunan 25 deneğin başta ve sonda aldıkları puanlar arasında belirgin farklılıklar görülmektedir. ($Z=4,463$, fark= 8,071). 9-11 yaş gurubunda bulunan 19 deneğin başta ve sonda aldıkları puanlar arasında belirgin farklılıklar görülmektedir. ($Z=3,73$, fark= 0,0001). 12-15 yaş gurubunda bulunan 7 deneğin başta ve sonda aldıkları puanlar arasında belirgin farklılıklar görülmektedir. ($Z=2,383$, fark= 0,017)

Sosyal ve spor etkinliklerinin, çok boyutlu bir eylem biçimini içinde taşıması ve değişik amaçlar için yapıyor olması, her ayrı bilim dalınca değişik olarak algılanmaktadır. Dolayısıyla sosyal faaliyetlerden ve etkinliklerden beklenenler ve yaklaşımlar farklı olmaktadır. İnsanın organik büyüme ve gelişmesi 6-15 yaşlar arasında olduğu gibi, çeşitli motor becerilerinin elde edilmesi, duyumsal ve motor öğrenmede temel eğitim çağı bu dönemde, diğer dönemlere göre en verimli dönemdir. Toplumsallaşma ve kültürleşme açısından da temel eğitim çağının ayrı bir üstünlüğü vardır (10).

Çizelge 10 'da çıkan istatistiksel analiz sonuçlarından, 6-15 yaş grubu çocuklarla ve ergenlerle yapılan spor aktiviteleri neticesinde olumlu yönde gelişimlerin görülmesi mümkün olabilmektedir. Bu spor faaliyetinin türü farklılık gözetmeksizin aynı sonuçları verebilir. Yine çizelge 10' da da görüldüğü gibi bazı sorulara verilen yanıtlarda aktiviteye katılan çocuklarda ortaya çıkan sosyal davranış gelişimi az olmasına rağmen yine de araştırmamızın hipotezini olumlu yönde destekleyecek niteliktedir.(H = Serbest Zamanlarda Yapılan Sportif Etkinliklere Katılan Çocuklar Ve Ergenler Sosyal Yönden Olumu Yönde Gelişirler.)

Burada aktiviteye katılan Çocukların ve ergenlerin almış oldukları puanlar teker teker karşılaştırılıp bu veya buna benzer spor aktivitelerinin söz konusu bireylerin kişilik gelişimine olumlu yönde etki ettiği gibi Sosyal davranışlarında da olumlu yönde gelişmelerin görülebileceği genellemesi yapılabilir. Zaten bu durumun Sosyal davranış gelişimine olumlu yönde yapmış olduğu katkılarının da İstatistiksel analiz sonuçlarıyla da desteklenmiş olduğu görülmektedir.

Çizelge 11’de görüldüğü gibi önce ve sonra alınan puanların genel değerlendirmesinde de; yaş grupları arasında benzer gelişimin olduğu görülmektedir. Her iki durumda da ortaya çıkan sonuca bakıldığı zaman Spor Etkinliklerine katılan 6-15 yaşlar arasındaki çocukların ve ergenlerin olumlu yönde Sosyal Gelişimlerinin sağlandığı söylenebilir.

Çizelge 10’ da görülen önemli gelişimleri;

- Çocukların ve ergenlerin sık sık sokağa çıkıp sosyal etkileşimde bulunması,
- Diğer çocuklarla şakalaşabilme ve iletişim kurabilme davranışlarındaki gelişmeler,
- Kendinden küçüklerle iletişim kurup onlarla oynayabilme ve konuşma,
- Tek başına kaldığı zaman mutlu olabileceği duygusundan uzaklaşmak ve sürekli çevresinde birileri ile iletişim kurma isteği,
- İnsanlardan kaçmayıp kolayca iletişim kurabilme,

Tanıdığı veya tanımadığı çevrelerde başka insanlarla birlikteyken içine kapanmayıp sosyal etkileşimde bulunabilme,

Yönlerinden aktiviteler katılan çocuk ve ergenlerde olumlu yönde yukarıda da belirtildiği gibi diğer davranışlara bakıldığı zaman çok gelişimin olduğu gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra orta düzeyde ve az gelişim gösteren davranışlar da şöyledir;

- Genelde insanlarla görüşmektense okumayı tercih etmek,
- Diğer çocuklara göre daha mesafeli ve çekingen olma,
- Birden fazla insanla kaynaşıp iletişim kurma,

Yukarıda belirtilen sonuçlardan da görüldüğü gibi beklenen yöndeki davranışların geliştiği, içe dönük davranışlardan çocukların ve ergenlerin uzaklaştığı görülmektedir. Sonuç olarak çocuklar ve ergenlerin Serbest Zamanlarda yapılan sportif aktivitelere katılarak sosyalleşirler denilebilir.

Genel veri sonuçlarına bakıldığında yapılan spor aktivitelerinin çocukların davranışlarında olumlu yönde gelişmelere yardımcı olacağı söylenebilir. Gelişmelerin kaydedilmesi sadece spor aktivitelerinin yaptırılmasıyla değil bu aktivitelere bağlı etkinliklerin düzenlenmesiyle de mümkün olabilir. Çünkü aktivitelere katılmak çocukta fiziksel gelişimin yanında aktivite içinde kendisini etken pozisyondan edilgen pozisyona da sokmaktadır. Böylece bir takım güdülerin doyurulmasıyla beraber çocuk gittikçe sosyalleşmeye, arkadaşlıklar kurmaya ve paylaşmaya başlar. Girmiş olduğu arkadaş grubunun kurallarına uyarken kendi kişiliğine ilişkin kurallar bütünlüğünü sağlamış olur (4).

Yetiştirme Yurdu Adolesanları (Ergenleri) ile yapılmış olan araştırmada Sportif faaliyetlerin sosyal gelişime olan katkıları saptamıştır. Araştırmaya katılan Adolesanlarla (Ergenleriyle) bir yıl süreyle sportif etkinlikler (cimnastik faaliyetleri) düzenlemiş, ayrıca sosyo-kültürel faaliyetlerde de çeşitli etken roller vererek Adolesanların (Ergenlerin) davranışlarındaki olumlu değişikliklere direkt olarak katkıda bulunulduğu saptanmıştır. Adolesanların (Ergenlerin) küfürlü konuşma, birbirlerine zarar verme, etkinlik sırasında düzen ve disiplini bozma ve arkadaşlarına zarar verme gibi davranış ve tutumları bir yıl sonunda kişi sayısı olarak etkinliklerden önce %80 civarındayken etkinliklerden sonra %10' a çekilmiştir(5).

Bu yaş grubu çocuklarda yapılmış olan diğer bir araştırmada da Cimnastik yaz okulları ile ilgili benzer sonuçlara rastlamıştır (7).

Başka bir araştırmada da insan davranışlarının şekillenmesi ve gelişimsel özelliklerin tespiti için, kültürün kültür' ün katkıları ile ilgili kültür kalıpları ortaya koymuştur (2). Araştırmamızdan da çıkan sonuçlara bakıldığı zaman spor' un ayrı bir kültür olduğu düşünülecek olursa; Spor kültürü ile bir takım davranış modellerinin şekillenmesinin olası olduğu söylenebilir.

-Çizelge 10'da görüldüğü üzere 1-6-14-16-24-29 numaralı sorulara velilerin vermiş olduğu cevaplardan da çocuklarda paylaşmaya yönelik, insanlar arasında bulunup etkileşim halinde olamaya ve dışa dönük olmaya yönelik davranışların geliştiği görülmektedir. Çizelge 10'da belirtilen diğer bir davranış şekli ise çocukların 3 numaralı sorudan alınan cevaplarına bağlı olarak az gelişim gösteren davranış modelleridir. Bu az gelişimin sebebi ise çocukların yaşlarının küçüklüğüne bağlı olduğu düşünülebilir. Yine çizelge 10'da belirtilen 10-11 numaralı sorulardan alınan yanıtlardaki orta dereceli gelişimin sebebi de zaten gelişmekte olan bu yaş grubuna ait çocukların aile yaşantısından çıkıp yavaş yavaş okul yaşantısına geçtikleri bir döneme yaşlarının rastlamış olması ve 6-8 yaşlar arasında N=26 deneğin olması istatistiksel sonuçlarını bu şekilde etkilemiş olabilir.

Karadeniz köylerinde yapılan araştırmada 5-12 yaşlar arasındaki kız ve erkek çocukları arasında sosyal yönden farklılıklar olduğunu vurgulamıştır (12). Araştırmamızdan çıkan sonuçlar yapılmış olan bu araştırma sonuçları ile farklılıklar göstermektedir. Bunun sebebi ise yaşanan Sosyal ve Sosyo-Kültürel çevre, anne ve babanın eğitim durumları, maddi gelir düzeyleri ve Serbest Zamanları değerlendirme biçimleri (Çizelge 5-6)olabildiği gibi çocukların ve ergenlerin sportif aktivite içinde birbirleriyle ve sürekli olarak çevreleriyle etkileşim içinde olmuş olmaları olabilir. Ayrıca sportif etkinliklere katılımın edilgen konumda olunması gereğiyle de yakından ilişkili olabileceği de düşünülmelidir.

Elazığ ilinin iki köyünde yapılmış olan araştırma sonuçları ile araştırmamızdaki bulgular kız ve erkek çocukları arasında gelişimsel farklılıklar konusunda birbiri ile farklılıklar göstermektedir (6). Araştırmamızdan çıkan sonuçlara

bakıldığında kız ve erkek çocukları arasında gelişimsel herhangi bir farklılığın olmadığı görülmektedir.

-Serbest Zamanlarda yapılan sportif aktivitelerin özelliklerinden biri olan gönüllü olarak katılımın esas olması da araştırma sonuçlarındaki olumlu gelişimleri destek olmuş olabilir (9).

Ankara Üniversitesine bağlı fakülte öğrencileri ile yapılmış olan araştırmada kızların daha çok kitap okumak müzik dinlemek ve benzeri faaliyetlerle Serbest Zamanlarını geçirdiklerini ortaya koymaktadır (3). Temelden gelen alışkanlıklara bağlı olarak Üniversite yıllarında ve daha sonraki zamanlardaki yaşantının aynı düzende geçebileceği düşünülecek olursa araştırma sonuçlarından geleceğe yönelik mesajlar vermek mümkün olabilmektedir. Fiziksel etkinlikler yaşamın temel işlevidir. Çocuğun ve ergenin oyunu sürekli vücut eylemiyle karakterize edilmektedir. Serbest zaman etkinlikleri çocuğun ve ergenin motor gelişimi ve daha iyi koordinasyonu için fırsat sağlamaktadır (7).

Büyüme ve gelişme en hızlı olarak, çocukluk döneminde olduğu için spor faaliyetleri çocuğun sağlıklı gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Bununla birlikte sosyal ve duygusal gelişim yönünden de, spor faaliyetlerine ve oyunlara bir ekip üyesi olarak katılan çocuklarda zamanla karşılıklı yardımlaşma, birlikte çalışma, diğer oynayanlara ve oyun düzenine saygı duyma hislerinin geliştiği, grup içinde nasıl hareket edeceğini ve kendini kontrol etmeyi öğrendiği, derslerinde daha başarılı oldukları saptanmıştır (1).

Çocukların bu tür spor aktivitelerine katılmış olmaları kendilerinde öz güveni sağlayabileceği gibi davranışlarındaki olumlu yöndeki gelişimlerine de etkide bulunabilir. Aktivitelere katılım süreleri arttıkça ortama olan yabancılaşma ve çekimserlikte ortadan kalkabilir ve Sosyal davranışlarında da daha dışa dönük davranışlar gözlenebilir. Çocukların ve ergenlerin aktiviteye katılma sürelerine bakıldığında iki aylık kısa süre içinde davranışlarındaki olumlu yöndeki gelişimin gözlenmesi etkili bir yöntem olabileceğini ortaya koymaktadır (bkz. çizelge 9).

Genel olarak söylenebilecek olan spor aktivitelerinde veya spor faaliyetlerinin bireyin genel bedensel gelişmesine, duygusal gelişmesine ve sosyal gelişmesine direkt olarak olumlu yönde etki edeceğidir.

KAYNAKLAR

1. Akgün N; "Egzersiz Fizyolojisi". İzmir, VI. Bas. Ege Üni. Bas Evi.1996,pp. Benedict R; "Patens of Culture". Boston, 1946,pp.
2. Coşkun S; "Ankara Üniversitesi Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Sorunu". A.Ü. Sos. Bil. Enst. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara, 1985.
3. Cüceloğlu D; "İnsan ve Davranışı". II. Bas. İstanbul. Remzi Kitap Evi, 1991.
4. Çamlıyer H; "12-15 Yaş Grubunda Bulunan Yetiştirme Yurdu Adolesanlarında Yapılan Sportif Faaliyetlerle Sosyal Gelişimin

- Sağlanması". Sunulmuş Araştırma, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul, 1995.
5. Erdentuğ N; "Hal Köyünün Etnolojik Tetkiki". Ank. Üniv. Yayını, Ankara, 1959.
 6. Erkut A. O; "Yaz Okullarında Yapılan Cimnastik Çalışmalarının Çocukların Davranışları Üzerine Etkisi". İzmir, Yük. Lis. Tezi, 1994.
 7. Wilson, Eysenck H.J. Glenn; "Kişiliğinizi Tanıyın" İkinci Basım, Remzi Kitabevi, Ekim İstanbul, 1996.
 8. Karaküçük, S. "Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme Kavram Kapsam Ve Bir Araştırma". Geliştirilmiş İkinci baskı, Ankara, 1997.
 9. Orhun A; "Okul Beden Eğitimi ve Sporunda Yeni Didaktik Yaklaşımlar" Spor Bilimleri I. Ulusal Sem. Bildirileri. Ankara, 1990.
 10. Tezcan M; "Boş Zam. Değ." Ankara Üni Eğit. Bil. Fak. Yay, 1982.
 11. Uğurel Ş; "Ecology of Altitudes in Adolescents in Rural Part of Turkey, Contribution to Human Development". vol. 1 (Karger, Basel), Switzerland, 1974.